

Reactie Avans Hogeschool op de AMvB en ministeriële regeling voor de Toets Anderstalig Onderwijs (TAO)

Avans Hogeschool (hierna Avans) begrijpt de zorgen over de toename van internationale studenten. Tegelijkertijd zien wij internationalisering, dus ook anderstalig onderwijs, als cruciaal voor onze economie, bevordert het interculturele competenties, academische groei, innovatief onderzoek en biedt het waardevolle netwerkmogelijkheden. Bovendien verhoogt het de kwaliteit van ons onderwijs. De voordelen van internationalisering wegen zwaarder dan de uitdagingen die moeten worden aangepakt - uitdagingen die onzes inziens slechts in beperkte mate bij de Hogescholen leven.

Avans waardeert dat na alle reacties op de internetconsultatie van de Wet Internationalisering in Balans (WIB), het Ministerie van OCW de criteria en de procedure m.b.t. de TAO verder heeft uitgewerkt en meer duidelijkheid heeft geschept. Echter maakt Avans zich zorgen over de (onevenredig) grote impact die de TAO met zich meebrengt. Avans maakt middels deze reactie de volgende bezwaren kenbaar:

- De TAO is een instrument dat grote consequenties kan hebben voor het voorzetten van anderstalige ad- en bacheloropleidingen en totstandkoming van nieuwe anderstalige ad- en bacheloropleidingen. De problematiek m.b.t de disproportionele groei van anderstalige opleidingen en internationale studenten is niet aanwezig in het HBO. Ook laten de cijfers van de afgelopen jaren niet zien dat we dezelfde richting op gaan als de universiteiten. Toch kiezen voor deze "one-size-fits-all" oplossing wordt onzes inziens onvoldoende onderbouwd.
- Avans biedt slechts een zeer beperkt aantal anderstalige bacheloropleidingen aan. Het aantal internationale studenten t.o.v. de totale studentenpopulatie is bij Avans maar circa 2%. De maatregelen staan daarmee niet in verhouding.
- Ondanks het advies van de Raad van State om de TAO niet voor het HBO te laten gelden (of in mindere mate), heeft OCW dit advies niet overgenomen. Avans vindt de maatregel die voorschrijft dat ook bestaande opleidingen eenmalig de TAO moeten doorstaan disproportioneel omdat:
 - a) Opleidingen al een macrodoelmatigheidstoets doorlopen hebben en er in continue afstemming met het werkveld en landelijk platform zorggedragen voor de relevantie van opleidingen. I.c.m. de periodieke accreditatie is de doelmatigheidstoets een instrument met een onevenredig grote impact.
 - b) Deze zorgt voor nog meer werk- en financiële druk.

Avans verzoekt daarom toch om een lichtere AMvB Toets Anderstalig Onderwijs (vanaf nu: TAO) voor nieuw anderstalig aanbod mogelijk te maken. Tevens verzoeken wij de Minister om recht te doen aan het advies van de Raad van State en om het bestaand aanbod in het hbo buiten de AMvB TAO te laten.

- De TAO stelt het bestaan van o.a. International Business (IB) opleidingen ter discussie, terwijl de Nederlandse economie sterk gericht is op internationale handel zoals ook blijkt uit dit [CPB-rapport](#) wat het belang van professionals die exact zijn opgeleid voor dit werkveld onderschrijft.

- Een uitgangspunt bij de beoordeling is dat elke opleiding, landelijk gezien, aan minstens één instelling (ook) Nederlandstalig wordt aangeboden. Voor opleidingen die aan het criteria "internationale positionering" voldoen, is dat tegenstrijdig aangezien daar wordt benoemd dat dit "opleidingen zijn die zo verweven zijn met een internationale context, dat het Nederlandstalig verzorgen daarvan het onmogelijk zou maken om de bij de opleiding behorende doelstellingen te verwezenlijken".
- Het is nog onvoldoende duidelijk hoe de criteria worden gewogen. Het beschikbaar stellen van een matrix waarin duidelijk wordt hoe en op welke wijze de verschillende criteria uit de AMvB in samenhang worden beoordeeld, is hierbij essentieel. Dit beperkt ook de ruimte voor subjectiviteit en maakt transparant hoe de aanvraag wordt beoordeeld en per onderdeel gewogen.
- De impact van de TAO en daarmee het mogelijk moeten stopzetten van opleidingen/trajecten wordt onderschat. Opleidingen hebben jarenlang gewerkt aan het opzetten en onderhouden van internationale samenwerkingsverbanden- en netwerken. De WIB-plannen en communicatie daarover heeft op dit vlak al schade aangericht.
- Met het vorige punt in gedachten, wil Avans ook het Deense voorbeeld nogmaals herhalen. In 2021 besloot Denemarken de instroom van internationale studenten te beperken waardoor veel anderstalige opleidingen verdwenen of alleen nog maar in het Deens gecontinueerd konden worden. Dit heeft grote impact gehad op de Deense instellingen, hun internationale samenwerkingsverbanden alsmede hun internationale partners zelf (inclusief Nederlandse hogescholen). Nog geen twee jaar later draaide de Deense overheid dit terug, omdat hoogopgeleide internationals onmisbaar zijn voor de krappe arbeidsmarkt. Laten we niet dezelfde fout maken.

Tot slot ligt er een intensief en omvangrijk zelfregie voorstel van de Vereniging Hogescholen, waarbij we ons inzetten om de uitdagingen omtrent internationalisering in het hogeronderwijs aan te pakken. Met de invoering van de TAO wordt er een omvangrijk en bureaucratisch proces opgetuigd, waarbij de positieve effecten minimaal zullen zijn.